

Riigikogu Euroopa Liidu asjade komisjoni istungi protokoll nr 166

Eesti, videosild

Reede, 5. juuni 2026

Algus 9.00, lõpp 10.32

Juhataja: Peeter Tali (esimees)

Protokollija: Roosmarii Kukk (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Vladimir Arhipov, Lea Danilson-Järg, Katrin Kuusemäe, Aivar Sõerd, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Urve Tiidus, Luisa Värk

Komisjoni ametnikud: Teele Vares (nõunik-sekretariaadijuhataja), Teele Taklaja (nõunik), Getter Kristen Treumuth (nõunik)

Puudusid: Arvo Aller, Enn Eesmaa, Rain Epler, Tiit Maran, Anti Poolamets, Mairo Ruusmann ja Kristo Enn Vaga

Kutsutud: taristuminister Kuldar Leis ning Kliimaministeeriumi liikuvuse asekanstler Sander Salmu ning välissuhete osakonna nõunik Viktoria Sitnik, Justiits- ja Digiministeeriumi Euroopa Liidu asjade ja väliskoostöö osakonna nõunik Sandra Kaljumäe (1. päevakorrapunkt); Rahandusministeeriumi nõunik Märten Ross, Kliimaministeeriumi kliimaosakonna nõunik Annika Varik (2. päevakorrapunkt); taristuminister Kuldar Leis, Kliimaministeeriumi elukeskkonna ja ringmajanduse asekanstler Ivo Jaanisoo, energia- ja ressursitõhususe valdkonna juht Riina Tamm ja välissuhete osakonna nõunik Rahel Kelus (3. päevakorrapunkt); Justiits- ja Digiministeeriumi karistusõiguse ja menetluse talituse juhataja Andreas Kangur (4. päevakorrapunkt); Riigikantselei strateegiabüroo innovatsioonivaldkonna nõunik Regina Tagger, julgeoleku ja riigikaitse koordinatsioonibüroo nõunik Keaty Siivelt ja Euroopa Liidu sekretariaadi nõunik Ülle Hanson (5. päevakorrapunkt); Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tööstusvaldkonna juht Kaspar Peek, ettevõtluskeskkonna ja tööstuse osakonna nõunik Pedro Pokk, EL ja rahvusvahelise koostöö osakonna vanemnõunik Evelin Tõnisson, Kliimaministeeriumi ehituse ja elukeskkonna osakonna ehitustegevuse valdkonnajuht Liisi Pajuste ning keskkonnakorralduse ja kiirguse osakonna nõunik Hanna Vahter (6. päevakorrapunkt); Riigikogu Kantselei avalike suhete osakonna pressinõunik Maris Meiesaar (1.–7. päevakorrapunkt); Riigikantselei Euroopa Liidu sekretariaadi nõunikud Karin Zereen ja Erik Marksoo (2. päevakorrapunkt); Riigikantselei Euroopa Liidu sekretariaadi nõunik Ingel Pilviste (3. päevakorrapunkt); Riigikantselei Euroopa Liidu sekretariaadi nõunik Age Inkinen (6. päevakorrapunkt)

Päevakord:

5. Seisukoha andmine: drooni- ja droonitõrjevaldkonna turvalisuse tegevuskava osas – COM(2026) 81

5. Seisukoha andmine: drooni- ja droonitõrjevaldkonna turvalisuse tegevuskava osas –

COM(2026) 81

Regina Tagger andis ülevaate drooni- ja droonitõrjevaldkonna turvalisuse tegevuskava osas – COM(2026) 81. Riigikantselei strateegiabüroo innovatsioonivaldkonna nõunik sõnas, et Eesti seisukohad Euroopa Komisjoni drooni- ja droonitõrje tegevuskava kohta koostati koostöös ministeeriumide, ettevõtete, liitude ja akadeemiatega. Seisukohad on kooskõlas valmimisel oleva Eesti mehitamata sõidukite sektori arengu lähtealuste ja teekaardiga 2026–2030 ning Euroopa Komisjoni algatustega. Eesti peab oluliseks väikeettevõtete toetamist ja tööstuse testimisvõimekuse arendamist, sealhulgas idapiiri piirkonna testimisvõimaluste kasutamist. Toetame Euroopa Komisjoni eesmärki arendada testimistariitust ja satelliitkeskusi.

Regulatsioonide osas leiame, et droonide käitamise ja registreerimise nõuete laiendamise eel tuleb hinnata mõju, tehnilist teostatavust ning andmete kogumise, jagamise ja kasutamise võimekust. Samuti peame oluliseks elutähtsa ja kriitilise taristu kaitset, sealhulgas merealuse taristu valdkonnas koostööprogrammides osalemist. Eesti toetab integreeritud õhuseire arendamist piiriüleses koostöös kooskõlas NATO standarditega ning liikmesriikide koostööprojekte idapiiri seire ja droonitõrje tugevdamiseks.

Ülle Hanson lisas, et jätkuaruteludes Euroopa Liidu tasandil lähtume varasematest seisukohtadest, eelkõige rahastusinstrumentide ja mitmeaastase finantsraamistiku vahendite kavandamisel..

Vladimir Arhipov andis ülevaate [riigikaitsekomisjoni arvamusest](#) ja arutelust ning märkis, et komisjon otsustas toetada põhimõtteliselt Vabariigi Valitsuse esitatud Eesti seisukohti määruse eelnõu kohta. Tulenevalt riigikaitsekomisjoni 18.05.2026 istungil toimunud arutelust tegi riigikaitsekomisjon ettepaneku kaaluda Eesti seisukohtadesse nelja täpsustuse lisamist. Komisjoni otsus oli konsensuslik.

Urve Tiidus küsis, milline on tõenäosus, et Eestisse rajatakse testimisüksus.

Regina Tagger vastas, et ligikaudu kuu aja taguse info kohaselt on DG HOME'i droonitõrje eksperdirühm loonud Belgias testkeskuse. Järgnevatel aastatel kavandatakse üle Euroopa eri asukohti, kliimavõõtmeid ja võimekusi arvestavaid satelliitkeskusi, kuid konkreetseid asukohti ei ole seni kindlaks määratud. Eesti näeb idapiiri ja Balti riikide kontekstis vajadust arendada elektroonilise sõjapidamise tehnoloogiate testimisvõimekust. Satelliitkeskuste edasiste arutelude kohta täpsem info praegu puudub.

Peeter Tali märkis, et seisukohti täpsustati selliselt, et sõnastus muudeti Ida-Euroopa riikide asemel Euroopa Liidu idapiiri riikideks. Kõneleja hinnangul on testimiskeskuse paiknemine põhjendatud riikides, kus droonioht ja GNSS-signaali häirimine on vahetult tajutavad, eelkõige Soomes, Eestis, Lätis, Leedus, Poolas või Rumeenias.

Peeter Tali tegi ettepaneku põhimõtteliselt toetada Vabariigi Valitsuse seisukohti võttes arvesse riigikaitsekomisjoni arvamust muuta Vabariigi Valitsuse seisukohti 1.2; 1.8 ja 1.13 ning lisada Vabariigi Valitsuse seisukohtadesse punkt 1.14.

Otsustati:

5.1. Põhimõtteliselt toetada Vabariigi Valitsuse seisukohti võttes arvesse riigikaitsekomisjoni arvamust muuta Vabariigi Valitsuse seisukohti 1.2; 1.8 ja 1.13 ning lisada Vabariigi Valitsuse seisukohtadesse punkt 1.14 (konsensus: Vladimir Arhipov, Lea Danilson-Järg, Katrin Kuusemäe, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Kadri Tali, Urve Tiidus, Luisa Värk).

Läbirääkijatel lähtuda Vabariigi Valitsuse seisukohtadest võttes arvesse Euroopa Liidu asjade komisjoni muudatused:

1.1 Toetame droonide ja droonivastaste süsteemide Euroopa tehnoloogilise ja tööstusliku võimekuse tugevdamist. Euroopa Liidu rahastusvahendid peavad olema ligipääsetavad ka väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ja iduettevõtjatele ning toetama kogu arendusahelat alates teadus- ja arendustegevusest kuni tööstusliku kasutuselevõtuni.

1.2 Toetame Euroopa Liidu rahastusvahendite toel drooni- ja droonitõrjetehnoloogiate testimis-, valideerimis- ja sertifitseerimisvõimekuse arendamist liikmesriikides. Testimiskeskuste võrgustik peab kujunema regionaalselt tasakaalustatult, et vältida vastavate võimekuste koondumist üksnes valitud riikidesse. Toetame vähemalt ühe strateegilise tähtsusega testimis- ja arenduskeskuse paiknemist Euroopa Liidu idapiiri riikides eesmärgiga arvestada piirkonna julgeolekuriskide ja vajadustega ning tagada ettevõtjatele, teadusasutustele ja avalikule sektorile ligipääs tarkvara, riistvara ja elektroonilise sõjapidamise võimekuste testimisele realistlikes operatiivtingimustes.

1.3 Peame oluliseks Euroopa Liidu droonide liikluskorralduse raamistikku (U-space) kiiremat ja ühtlasemat rakendamist Euroopa Liidus, et toetada droonide ohutut, automatiseeritud ja kergesti laiendatavat käitamist. Selleks on vajalikud selged Euroopa Liidu rakendusmeetmed ja praktiline tugi liikmesriikidele, aga ka kontseptsiooni väljatöötamine universaalseteks teenusteks, mida rakendada väljaspool U-space'i raamistikku ning piloodi otsest vaatevälja.

1.4 Toetame mehitamata õhusõiduki süsteemide geograafiliste piirkondade teabe kättesaadavuse parandamist ja geotarastamise tehniliste nõuete väljatöötamist, mis aitaksid vältida nõuetele vastavate droonide tahtmatut käitumist ja nende sisenemist geograafilistele piirangualadele.

1.5 Toetame droonikäitajate registreerimise ja droonide kaugtuvastamise arendamist eesmärgiga parandada jälgitavust ja järelevalvet, kuid esmalt tuleks keskenduda kehtivate nõuete paremale rakendamisele. Teeme ettepaneku täiendada Euroopa Liidu alusregulatsioone sättega, mis kohustaks kõigis liikmesriikides drooni käitajat ja pilooti siduma temale väljastatud käitaja või piloodi andmed või muud vajalikud isikuandmed drooni identifitseerimiseseadmega. Enne registreerimis- ja identifitseerimisnõuete võimalikku laiendamist väiksematele droonidele on vajalik koos liikmesriikidega hinnata selle mõjusid ja tehnilist teostatavust ning tagada andmete kogumise, jagamise ja kasutamise suutlikkus.

1.6 Toetame elutähtsa taristu droonirünnakutele vastupidavuse testimist ning peame vajalikuks riskipõhist lähenemist droonikaitse- ja -tõrjemeetmete rakendamisel. Toetame Euroopa Liidu tasandil mittesiduvate juhiste väljatöötamist elutähtsa taristu kaitseks, mis kirjeldaksid nii võimalikke passiivseid lahendusi nagu võrkude paigaldamine kui ka aktiivseid lahendusi, näiteks side segamine.

1.7 Toetame meredomeeni olukorrateadlikkuse ühist tugevdamist, et avastada ja tõrjuda peal- ja allveedroonidega seotud ohte, kasutades selleks muu hulgas droonitehnoloogiat. Peame oluliseks Euroopa Komisjoni kavandatava algatuse elluviimist, arvestades muu hulgas Läänemere piirkonna julgeoleku eripära ja kriitilise meretaristu kaitse vajadust.

1.8 Peame põhjendatuks, et tegevuskava hõlmab lisaks õhust raskematele mehitamata õhusõidukitele ka õhupalle. Droonivastased meetmed, eeskätt seire- ja tuvastuslahendused, peavad käsitlema ka selliseid lennuvahendeid. Toetame selliste ohtude käsitlemist terviklikus valmisoleku ja hübriidohtudele reageerimise raamistikus.

1.9 Toetame droonitegevuse integreeritud õhuseire arendamist ja selleks asjakohaste andmete integreerimist ühtsetesse kuvamissüsteemidesse, drooniintsidentide teabevahetuse

tugevdamist ning avastamis-, jälgimis- ja tuvastusvõime sidumist riiklike piirivalve- ja julgeolekusüsteemidega. Peame oluliseks, et lähenemine oleks tehnoloogianeutraalne ning toetaks koostalitlusvõimet nii riigisiselt kui ka rahvusvaheliselt, sealhulgas vastavuses NATO standarditega.

1.10 Toetame mobiilsidevõrkudel põhinevate droonide avastamise lahenduste järkjärgulist kasutuselevõttu, sealhulgas ühendatud ja ühendamata (nt õhupallid) droonide tuvastamiseks. Samas peame oluliseks, et enne õiguslike muudatuste tegemist selgitataks põhjaliku tehnilise analüüsi käigus välja vajalikud tehnilised tingimused, küberturvalisuse nõuded ja võimalik mõju sidevõrkude tavapärasele toimimisele.

1.11 Toetame tsiviil- ja militaarvaldkonna koostöö tugevdamist drooniohtude käsitlemisel ühisõppuste, selgete koostööprotokollide, ühtlustatud andmevormingute ning praktiliste juhiste kaudu, mis toetaksid valimisoleku ja koostalitlusvõime arendamist.

1.12 Rõhutame, et Euroopa kaitsevalmiduse tugevdamisel drooniohtude tõrjumiseks on vajalik suurendada Euroopa Liidu eelarvelist toetust liikmesriikidele droonide ja droonitõrje prioriteetses võimevaldkonnas, sealhulgas tuginedes loodavatele Euroopa ühishuviprojektidele, eelkõige drooni ja droonitõrje ning idapiiri kaitse ühishuviprojektidele (Eastern Flank Watch). Toetame Ukrainaga drooniliidu algatuse käivitamist, et kasutada ära Ukraina kogemusi ja tööstusbaasi.

1.13 Toetame droonidega seotud õppekavade arendamist, inseneeriale ja robotikale suunatud õppe alustamist võimalikult varases haridusastmes ning liikmesriikide vahelist koostööd ühtsete väljaõppe mudelite kujundamisel.

1.14 Eesti toetab võimaluste loomist, et droonivaldkonna õppekavade, kompetentsikeskuste ja regionaalsete testimisvõimekuste arendamiseks oleks võimalik taotleda sihipärast rahastust nii olemasolevatest Euroopa Liidu programmidest kui ka järgmise eelarveperioodi vahenditest.

(...)

(allkirjastatud digitaalselt)
Peeter Tali
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Roosmarii Kukk
protokollija

Väljavõtte õige
Roosmarii Kukk
Euroopa Liidu asjade komisjoni konsultant